

Ο Πύργος του Ελγίνου και ο πίνακας που σώθηκε με την επιγραφή: Β. Χ. Πετράκος, «Ιδεογραφία», Αρχαιολογική Έφημερίς (1987), σ. 138.

ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΕΛΓΙΝΟΥ

Θησαυρούς αιωνιότητας άρπαξε ο Σκωτσέζος, αλλά σας έδωσε το ρολόι,
που δείχνει πιστά το λεπτό αντί για τις χλιετηρίδες.
Κοιτάζτε προς τα πάνω Έλληνες, μήπως είναι ώρα ν' απαιτήσετε πάλι,
ό,τι η μεγαλοφυΐα του Φειδία δεν δημιούργησε για τη Βρεταννία.

Πύργος του λόρδου Ελγίνου: Ο λόρδος Ελγίνος, γνωστός λόγω της αρπαγής των έργων τέχνης από την Ακρόπολη, χάρισε το 1811 στους Αθηναίους ένα ρολόι. Αυτοί έχτισαν το 1814 στην αγορά της πόλης έναν πύργο, στον οποίο εντοιχίστηκε το ρολόι του. Μετά την καταστροφή του ρολογιού κατά την επανάσταση, χάρισε στους Αθηναίους ο βασιλιάς Λουδοβίκος της Βαυαρίας ένα νέο ρολόι, που τοποθετήθηκε στην ίδια θέση. Στο πνεύμα του Έλλισσεν είχε γράψει ήδη το 1817 άγγλος περιηγητής για το ρολόι του Ελγίνου ένα σκωπτικό επίγραμμα σε αρχαία ελληνική γλώσσα:

«Δῶρον Ἀθηναίοις ἐπίτηδες ἔδωκε κάκιστος, / Κλέπτης ὅς σεμνάς δῶμ' ἐσύλησε θεᾶς, / Τοῦ γὰρ ἀναυδαίας αἰώνιον ἐστὶ τροπαῖον / Πύργος, ὅπου στήκει σήματα λαμπρὰ χρόνου· / Ὡρῶν γὰρ ποσάκις λιγύφθογος ἀκούεται αὐδή, / Δὴ τότε' ἀναμνήσει ἔργ' ἀθέμιτα Σκότου. αὐιζ'».

Το παραθέτουμε και σε νεοελληνική μετάφραση: «Δῶρο στους Ἀθηναίους ἀπὸ πονηρία ἔδωσε ὁ κάκιστος / κλέπτης, ὁ ὁποῖος τῆς σεπτῆς θεᾶς τὴν κατοικία σύλησε· / τῆς ἀναισχυντίας του αἰώνιο τροπαῖο εἶναι / ὁ πύργος ὅπου εἶναι ἰδρυμένα τὰ λαμπρὰ σημάδια τοῦ χρόνου· / ὅσες φορές ἀκούγεται ὁ γλυκὸς ἦχος τῶν ὥρῶν / τόσες θὰ θυμίζει τὰ ἀνόσια ἔργα τοῦ Σκότου. 1817».

(Το πρωτότυπο και τη μετάφραση βλ. Πετράκος, «Ρολόγια τῆς Ἀθήνας», σ. 68). Ο Πύργος του Ελγίνου, ὅπως και ὅλη ἡ αγορά, ἔπεσε θύμα πυρκαγιάς το 1884 (Πετράκος, ὁ. π., σ. 67). Τὴν ἐδῶ δημοσιευμένη φωτογραφία τοῦ πύργου και τῆς λατινικῆς επιγραφῆς, ἡ ὁποία μαρτυρεῖ τὸ ὄνομα τοῦ δωρητῆ και τὸ ἔτος οἰκοδόμησής τοῦ πύργου, χρωστούμε στο δημοσίευμα τοῦ Β. Χ. Πετράκου, «Ιδεογραφία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας». Ὅπως αναφέρει ὁ Πετράκος, ἡ σπασμένη μαρμαρίνη επιγραφή και κομμάτια τοῦ ρολογιοῦ τοῦ Λουδοβίκου ἔχουν διασωθεῖ και βρίσκονται στο Μουσεῖο τῆς Ἱστορικῆς και Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας. Βλ. Πετράκος, «Ιδεογραφία», σ. 138-139· τοῦ ἰδίου, «Ρολόγια τῆς Ἀθήνας», σ. 67-68. (Στὴ φωτογραφία υψώνεται ὁ Πύργος τοῦ Ελγίνου στο βάθος, ἐνῶ ἐπάνω δεξιά φαίνεται ἓνα μέρος τοῦ Πύργου τῶν ἀνέμων).

Στ. 4: Φειδίας: Ὁ περίφημος γλύπτης και δημιουργὸς τῶν ἀνω (σ. 26) μνημονευμένων ἀγαλμάτων τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς στὴν Ακρόπολη και τοῦ πατέρα τῶν θεῶν Δία στὴν Ολυμπία συμμετείχε και στὴ δημιουργία τῶν γλυπτῶν τοῦ Παρθενῶνα.